

The page features a decorative design with three large, semi-transparent blue circles of varying sizes and several thin blue lines that intersect and create a geometric pattern across the white background.

Πολιτιστικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες στο Δήμο Λαρισαίων με διαδραστικό χαρακτήρα - MIS 453635 Ενότητα: Α και Β αρχαίο θέατρο

Τα κείμενα που ακολουθούν είναι κείμενα των μαθητών που τα έγραψαν αφού επισκέφτηκαν τα μνημεία και μελέτησαν ιστορικά στοιχεία της εποχής από υλικό και ηλεκτρονικές διευθύνσεις που τους δόθηκαν. Πέρα από τα ιστορικά γεγονότα που αναφέρονται ,τα υπόλοιπα είναι αποτέλεσμα της φαντασία τους. Τα κείμενα γράφτηκαν από το Μάρτιο ως τον Ιούνιο του 2015 με τη βοήθεια συνεργατικού εργαλείου όπου όλοι μπορούσαν να γράφουν και να κάνουν παρεμβάσεις και αλλαγές (titanpad)

**Συντονιστής: Ηρακλής Τσιάμαλος
σχ.σύμβουλος ΠΕ02 Καρδίτσας**

Εργασίες των ομάδων μαθητών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα του Δήμου Λάρισας

A. Αρχαίο Θέατρο

A.1 Η ομάδα των αρχιτεκτόνων

Οικονόμου Ιωάννης

Καραχάλιος Γιώργος

Τσαντοπούλου Μερσίνη

Σούρλα Μαρία

Τσιούτσια Φιλένα

A.2 Η ομάδα των μονομάχων

Ελένη – Λίνα Σπυράτου -

Τόλιας Δημήτρης

Αργυρώ Μπεϊνά

Γιτσοπούλου Μαρία – Ελένη

A.3 Η ομάδα των ηθοποιών

Ζωή Σιάρρακα

Τιμόθεος Χουλιάρης

Σακογιάννη Ιωάννα

Απαζίδου Αναστασία

Το ημερολόγιο των Θεσσαλών αρχιτεκτόνων του θεάτρου , Λυκάφρονα και Αλεξάνδρου

Πριν από ένα χρόνο πέθανε ο Αλέξανδρος και η ήσυχη ζωή που περνούσαμε για πάνω από 10 χρόνια χάρη στο γενναίο ιππικό μας που πολεμούσε δίπλα στο βασιλιά , έλαβε τέλος. Οι Αθηναίοι με τους συμμάχους τους και αρχηγό τον Αντίφιλο πολέμησαν στον Κραννώνα, ένα μικρό χωριό 3 ώρες μακριά με το άλογο στα νότια της Λάρισας , με τον Αντίπατρο, στο δεξιό πλευρό του οποίου ήταν και οι δικοί μας ιππείς. Μετά τη λαμπρή του νίκη, ο Αντίπατρος έδωσε εντολή στο κοινό των Θεσσαλών να μαζέψουν χρήματα, στα οποία θα πρόσθετε και τα λάφυρα της μάχης, για να γίνει ένα μεγάλο θέατρο στο κέντρο της πόλης. Μας άφησε απολύτως ελεύθερους βάζοντας μόνο ένα περιορισμό. Να χωράει τουλάχιστον 10000 θεατές. Οι εκπρόσωποι των θεσσαλικών πόλεων δεν πολυχάρηκαν να δώσουν λεφτά για τη Λάρισα, αλλά ο λόγος των Μακεδόνων και του Αντίπατρου ήταν νόμος. Μας έδωσαν λοιπόν μια πολύ μεγάλη προκαταβολή σε χρυσό και ασήμι και ξεκινήσαμε. Για αρχή πήγαμε σε όλα τα γειτονικά λατομεία για μάρμαρα και επιλέξαμε το λευκό μάρμαρο που υπάρχει στο Καστρί. Με πολλές άμαξες που τις έσερναν τέσσερα βόδια, μετά από έξι ώρες τα μάρμαρα έφταναν στο μέρος , στους πρόποδες του μοναδικού λόφου που έχει η πόλη μας, το μέρος όπου είχε αποφασιστεί να γίνει το θέατρο. Πρώτα σχεδιάσαμε την ορχήστρα με διάμετρο 25 μέτρα.

Μετά βάλαμε σημάδια στο λόφο όπου θα γίνονταν τα εδώλια. Πρώτα σκάψαμε την πλαγιά του λόφου και μετά αρχίσαμε να τη στρώνουμε με τα εδώλια. Το δάπεδο της ορχήστρας έγινε με λεπτό μάρμαρο. Με πωρόλιθους φτιάξαμε τη σκηνή με τρία δωμάτια για να αλλάζουν οι θεατές πριν βγουν στη ξύλινη εξέδρα όπου παίζουν. Εκτός από τις θεατρικές παραστάσεις το θέατρο φτιάχτηκε για να συνεδριάζουν οι αντιπρόσωποι των θεσσαλικών πόλεων που αποτελούσαν το κοινό των Θεσσαλών. Στην πρώτη θεατρική παράσταση που έγινε, ήμασταν στην πρώτη σειρά των εδωλίων, δίπλα στους εκπροσώπους των θεσσαλικών πόλεων που αποτελούσαν το κοινό των Θεσσαλών, τους ιερείς και βέβαια το Μακεδόνα διοικητή της Θεσσαλίας. Υπολογίζαμε ότι ήταν περίπου 9000 άνθρωποι συγκεντρωμένοι. Ολόκληρες οικογένειες, έχοντας μαζί τους καλάθια με φαγητό και στάμνες με νερό, είχαν συγκεντρωθεί από πολύ πρωί για να δουν τα τρία θεατρικά έργα που θα παίζονταν, δυο τραγωδίες και μια κωμωδία, με τα απαραίτητα ενδιάμεσα διαλλείματα. Πριν ξεκινήσουν οι παραστάσεις, μας τίμησαν με στεφάνια ελιάς για το έργο μας. Ήμασταν πολύ περήφανοι γιατί με το έργο μας δώσαμε μια εντελώς άλλη όψη στην πόλη μας.

Το ημερολόγιο των Ρωμαίων αρχιτεκτόνων

Όταν μας έστειλε ο Οκταβιανός Αύγουστος από τη Ρώμη να επιδιορθώσουμε το θέατρο της Λάρισας κάνοντας τις αναγκαίες μετατροπές, δε φανταζόμασταν τι θα συναντήσουμε. Μετά από ένα ταξίδι 11 ημερών αποβιβαστήκαμε στο Βόλο και μετά από ένα ταξίδι 10 ωρών με άμαξα, φτάσαμε στην πρωτεύουσα της Θεσσαλίας. Έκανε πολλή ζέστη και οι περισσότεροι κάτοικοι ήταν κλεισμένοι στα σπίτια τους. Οι οδηγίες που είχαμε ήταν σαφείς: να διαμορφώσουμε το αρχαίο θέατρο της πόλης με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να διεξάγονται μονομαχίες και μάχες με άγρια ζώα με ασφάλεια για τους θεατές. Το θέατρο είχε κτιστεί περίπου πριν από διακόσια χρόνια, λίγο μετά το θάνατο του ξακουστού βασιλιά Αλεξάνδρου. Ήταν πολύ μεγάλο και εντυπωσιακό. Το λευκό μάρμαρο άστραφτε κάτω από το λαμπρό ήλιο. Κάναμε αμέσως τα πρώτα σχέδια. Στρωθήκαμε στη δουλειά με τη βοήθεια 200 σκλάβων που αγοράστηκαν γι' αυτό το σκοπό. Αφαιρέσαμε τις τέσσερις πρώτες σειρές μαρμάρινων εδωλίων. Από τη μια κερδίσαμε χώρο και από την άλλη είχαμε έτοιμο υλικό για να φτιάξουμε ένα τείχος από όπου ούτε οι μονομάχοι ούτε τα θηρία θα μπορούσαν να φύγουν από την αρένα. Αυτή η δουλειά μας πήρε τέσσερις ολόκληρες εβδομάδες γιατί έπρεπε να ανοίξουμε τρύπες στο έδαφος ώστε το μικρό τείχος να είναι στέρεο. Μετά ασχοληθήκαμε με το ζήτημα των αποχετεύσεων που ήταν σχεδόν ανύπαρκτες. Φτιάξαμε ένα μεγάλο αγωγό με κτιστή πέτρα για να φεύγουν τα νερά από το αρχαίο θέατρο και μετά το συνδέσαμε με τον κεντρικό αγωγό που διοχέτευε τα νερά της βροχής στο ποτάμι της πόλης. Αυτό το έργο μας πήρε συνολικά δυο μήνες. Απολαύσαμε το έργο μας στην πρώτη παράσταση μονομάχων δίπλα στο διοικητή και τους Έλληνες προύχοντες των ελληνικών πόλεων της περιοχής. Οι μάχες των άγριων θηρίων με τους γυμνασμένους μονομάχους από τη Θράκη, τη Συρία και τη Βόρεια Αφρική έδωσαν ένα θέαμα που εντυπωσίασε και τους Έλληνες και του Ρωμαίους που το παρακολούθησαν. Την επόμενη φύγαμε με άμαξα για το Βόλο και από εκεί με ρωμαϊκή γαλέρα φύγαμε πίσω για τη Ρώμη, μεταφέροντας μηνύματα του Ρωμαίου διοικητή της Θεσσαλίας προς τον Αυτοκράτορα.

Από το ημερολόγιο του Φίλωνα, Έλληνα ηθοποιού στη Λάρισα της Θεσσαλίας το 280 πχ.

Κατάγομαι από τη Λάρισα της Θεσσαλίας και γεννήθηκα πέντε χρόνια μετά από το θάνατο του βασιλιά Αλεξάνδρου. Από μικρός θυμάμαι τους Μακεδόνες να κυβερνούν την πόλη μας και εμάς να είμαστε σύμμαχοί τους στους πολέμους που έκαναν με άλλα μέρη της Ελλάδας. Δεν ήμουν παραπάνω από δέκα χρονών όταν είδα ένα θίασο από την Αθήνα, καλεσμένο από το διοικητή της Λάρισας να δώσει παραστάσεις στη Λάρισα πριν πάει στην Πέλλα. Η παράσταση που είδα ήταν μια επανάληψη της Αντιγόνης του Σοφοκλή που έγινε στο μοναδικό λόφο της πόλης. Χαμηλά στο λόφο είχαν σκάψει ένα μικρό κύκλο ενώ οι θεατές έχοντας πληρώσει ένα μικρό εισιτήριο κάθονταν στην πλαγιά πάνω σε αυτοσχέδια καθισματάκια που είχαν σκαφτεί στο χώμα. Από τότε κάθε φορά που ερχόταν στη Λάρισα θίασος, δεν έχανα την παράσταση. Κατά ένα παράξενο λόγο, όλοι οι Μακεδόνες διοικητές της πόλης αγαπούσαν το θέατρο και κάποια στιγμή δημιουργήθηκε ένας μικρός θίασος ηθοποιών μέσα στους οποίους μπήκα και εγώ. Δάσκαλός μας ήταν ένας παλιός ηθοποιός από την Αθήνα που πληρώνονταν από πλούσιους κατοίκους της Λάρισας. Τα θεατρικά πράγματα της πόλης άλλαξαν από τη στιγμή που λειτούργησε το θέατρο της πόλης. Χρειάστηκαν πέντε ολόκληρα χρόνια για να τελειοποιηθεί αυτό το τεράστιο έργο. Η πρώτη μας παράσταση ήταν ένα ανάλαφρο έργο. Η

Ελένη του Ευριπίδη. Υπήρχε φοβερό κέφι ανάμεσα στους θεατές και ήταν αμέτρητα τα χειροκροτήματα κάθε φορά που βγαίναμε από τα δωματιάκια των παρασκηνίων. Στην πρώτη σειρά κάθονταν οι ιερείς και οι άρχοντες. Σχεδόν όλη η πόλη παρακολούθησε την παράσταση ενώ δεν ήταν λίγοι όσοι είχαν έρθει από τους γύρω οικισμούς.

Το να είσαι ηθοποιός στην αρχαιότητα

Το να είσαι ηθοποιός είναι κάτι δύσκολο. Αρχικά για να δείξεις συναισθήματα έπρεπε να χρησιμοποιήσεις προσωπεία, όπου μερικές φορές τα χρησιμοποιούμε και για τους ρόλους των γυναικών. Σχεδόν όλες οι παραστάσεις έχουν μία επιρροή από την εποχή που βρισκόμαστε και αυτό το καταλαβαίνουμε από το είδος του έργου. Συνήθως μπαίναμε από τις δύο παρόδους, όπου ήταν οι διάδρομοι δεξιά και αριστερά από τη σκηνή που οδηγούσαν στην ορχήστρα και συνήθως σκεδαζόντουσαν με αφίδες. Μετά υπήρχε η σκηνή ένα ορθογώνιο, μακρόστενο κτήριο, που προστέθηκε κατά τον 5ο αι. π.Χ. στην περιφέρεια της ορχήστρας απέναντι από το κοίλον και το προσκήνιο δηλαδή μια στοά με κίονες μπροστά από τη σκηνή και ανάμεσα στα διαστήματα των κιόνων βρίσκονταν θυρώματα και ζωγραφικοί πίνακες (τα σκηνικά). Τα θυρώματα του προσκήνιου είχαν τρεις πύλες, από τις οποίες έβγαιναν οι υποκριτές (ηθοποιοί). Το προσκήνιο ήταν αρχικά πτυσσόμενο. Για τους θεατές υπάρχουν οι κερκίδες όπου είναι ομάδες καθισμάτων σε σφηνοειδή τμήματα που δημιουργούνται από τον χωρισμό των ζωνών με τις σκάλες τα διαζώματα και στις κερκίδες υπάρχουν τα εδώλια, τα καθίσματα των θεατών. Ενώ για τους επισήμους υπάρχει η προεδρία όπου είναι η πρώτη σειρά καθισμάτων.

Ημερολόγιο ενός μονομάχου από τη Λάρισα

Το όνομά μου είναι Φιλόστρατος και κατάγομαι από τη Λακέρεια της Λάρισας. Στη μάχη στη Φάρσαλο πήρα μέρος ως ιππέας με το στρατό του Πομπήιου εναντίον του Καίσαρα. Μετά την καταστροφή του στρατού μας, πιάστηκα αιχμάλωτος και πουλήθηκα σκλάβος σε ένα Ρωμαίο προπονητή μονομάχων. Μετά από δυο μήνες σκληρής προπόνησης μέσα στο δάσος του Κισσάβου, ο ιδιοκτήτης μας μάς μετέφερε σε ένα μικρό στρατόπεδο που φρουρούνταν από Ρωμαίους στρατιώτες δίπλα στο ποτάμι, κάτω ακριβώς από το λόφο του παλιού θεάτρου που έγινε αρένα. Μια φορά κάθε δεκαπέντε μέρες, δίνεται παράσταση όπου πρωταγωνιστές είναι άγρια ζώα και εμείς. Αγωνιζόμαστε συνήθως μόνο με μια μικρή ασπίδα και ένα σπαθί ή ακόντιο. Όταν ξεκινήσαμε ήμασταν τριάντα. Τέσσερις μήνες μετά έχουμε μείνει περίπου δεκαπέντε. Φήμες λένε ότι θα φέρουν άγνωστους μονομάχους από άλλα μέρη γιατί ο κόσμος έχει βαρεθεί να βλέπει συνέχεια μάχες μονομάχων με θηρία. Την παραμονή του αγώνα τρώμε, πίνουμε και διασκεδάζουμε χωρίς όρια, γνωρίζοντας ότι την επόμενη το βράδυ κάποιος από μας δε θα γυρίσουν στο στρατόπεδό μας. Μετά από κάθε παράσταση όσοι απομένουμε έχουμε χάσει κάτι από την ανθρωπιά μας, τη λίγη που μας έχει απομείνει. Το μόνο που μας απασχολεί είναι πως θα σώσουμε το τομάρι μας. Καλοπιάνουμε όλοι το αφεντικό μας που επιλέγει με ποιο θηρίο θα παλέψει ο καθένας μας. Οι πιο πολλές πιθανότητες να ζήσει κάποιος είναι να παλέψει με αγριογούρουνο το οποίο τρώει στη συνέχεια ο Ρωμαίος διοικητής. Οι πιθανότητες είναι μισές-μισές με αντίπαλο λύκο. Τέλος όσοι σύντροφοι παλέψαν με αρκούδα είναι όλοι τους νεκροί. Αυτό που με εξαγριώνει περισσότερο είναι τα γέλια και οι φωνές των θεατών που βλέπουν άγρια θηρία και ανθρώπους να παλεύουν μέχρι θανάτου. Σκέφτομαι τελικά ότι όλοι μας είμαστε θηρία και οι θεατές και οι μονομάχοι και στο μόνο που διαφέρουμε από τα ζώα είναι ότι στεκόμαστε στα δυο μας πόδια και ότι μιλάμε.

Το ημερολόγιο ενός Ρωμαίου μονομάχου

Το όνομά μου είναι Λεύκιος και κατάγομαι από τη Ρώμη. Ήμουν εκατόνταρχος στο στρατό του Πομπήιου που καταστράφηκε στη Φάρσαλο από τον Ιούλιο Καίσαρα. Όταν μέσα στη μάχη ανακάλυψα ότι ήμουν περικυκλωμένος από 30 στρατιώτες του Ιουλίου αποφάσισα να παραδοθώ. Επειδή ήμουν ψηλός και γυμνασμένος μου έδωσαν δυο επιλογές. Ή θα με εκτελούσαν ως προδότη ή θα δεχόμουν να μπω στο στρατόπεδο των μονομάχων δίπλα στο ποτάμι της Λάρισας. Προτίμησα το δεύτερο και βρέθηκα με σκλάβους από διάφορες περιοχές της Μεσογείου που έβλεπα ολοφάνερα στα μάτια τους ότι με

μισούσαν. Είμαι μόνος σε ένα στρατόπεδο όπου ο καθένας προσπαθεί να σώσει τον εαυτό του, έτοιμος να σκοτώσει προκειμένου να κερδίσει λίγες μέρες ζωής ακόμη. Συνήθως μας βάζουν να παλεύουμε με άγριους λύκους που τους πιάνουν Ρωμαίοι επιχειρηματίες που συνεργάζονται με τον προπονητή μας. Έχουν μια ειδική ομάδα σκλάβων κυνηγών που πιάνουν τα θηρία ανοίγοντας μεγάλους λάκκους που τους σκεπάζουν με κλαδιά και φύλλα. Επάνω βάζουν ένα κομμάτι κρέας. Μόλις το θηρίο πατήσει επάνω πέφτει στην παγίδα. Μετά με μεγάλα δίχτυα τα αιχμαλωτίζουν και μέσα σε ξύλινα κλουβιά τα μεταφέρουν σε ένα χώρο φραγμένο δίπλα στο ποτάμι. Την παραμονή του αγώνα τα αφήνουν νηστικά για να είναι επιθετικά και επιπλέον, μια ώρα πριν από την παράσταση, τα κεντάνε μέσα στα κλουβιά με μακριά ραβδιά για να τα ερεθίσουν. Σκλάβοι μεταφέρουν τα ζώα μέσα στο θέατρο και προσαρμόζουν την πλευρά του κλουβιού σε μια μικρή πόρτα στο πλάι που οδηγεί στην ορχήστρα. Στη συνέχεια από άλλη πόρτα ρίχνουν εμάς οπλισμένους είτε με μια μικρή ασπίδα και ένα σπαθί είτε ένα δίχτυ και μια τρίαινα. Τα άγρια θηρία, πεινασμένα όπως είναι, ορμούν αμέσως εναντίον. Τα μάτια τους γυαλίζουν και τα δόντια τους είναι έτοιμα να μας κάνουν κομμάτια. Σημαδεύω πάντα είτε το λαιμό τους είτε την καρδιά τους. Ένα λάθος κτύπημα, ένα σπαθί ή μια τρίαινα που είναι καρφωμένα πάνω στο ζώα και δε βγαίνουν, είναι λάθος που πληρώνεται ακριβά.